PASTKI AQL TISHLARINING DISTOPIYASI VA UNING YUZ-JAG' SOHASIDAGI ASORATLARI

Muydinov Muhammadmuso
Central Asian Medical University, Ordinator

Annotatsiya: Mazkur tadqiqot ishida pastki uchinchi molyar tishlarning distopiyasi, uning kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, diagnostika usullari hamda yuz-jag' sohasida yuzaga keltirishi mumkin bo'lgan asoratlar yoritilgan. Shuningdek, perikoronit, qo'shni tishlarning shikastlanishi, periodontal o'zgarishlar va yallig'lanish jarayonlarining rivojlanish xavfi ko'rib chiqilgan. Distopiyalangan aql tishlarini o'z vaqtida aniqlash va to'g'ri davolash asoratlarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: aql tishi, uchinchi molyar, distopiya, retensiya, perikoronit, yuz-jag' sohasi, rentgen diagnostikasi, jarrohlik davolash, asoratlar.

Pastki aql tishlarining distopiyasi stomatologiya va yuz-jag' jarrohligida tez-tez uchraydigan holatlardan biri bo'lib, uchinchi molyar tishning tish qatorida noto'g'ri holatda joylashishi bilan tavsiflanadi. Bunday tishlar qiyshiq, gorizontal, distal yoki medial yo'nalishda joylashishi mumkin va ko'pincha normal chiqish jarayoniga to'sqinlik qiladi.Pastki uchinchi molyar tishlarning distopiyasi perikoronit, og'riq, shish, og'iz ochilishining cheklanishi, qo'shni tishlarning shikastlanishi, kariyes va periodontal o'zgarishlar kabi asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Ayrim hollarda yallig'lanish jarayoni atrofdagi yumshoq to'qimalar va jag' sohasiga ham tarqalishi ehtimoli mavjud.

Shu sababli pastki aql tishlarining joylashuvini klinik va rentgenologik usullar yordamida to'g'ri baholash, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan asoratlarni erta aniqlash hamda zarur hollarda o'z vaqtida davolash muhim ahamiyatga ega. Mazkur mavzuni o'rganish uchinchi molyar tishlar distopiyasining klinik kechishi va yuz-jag' sohasidagi asoratlarning oldini olish imkoniyatlarini yaxshilashga xizmat qiladi.

Pastki aql tishlarining distopiyasi uchinchi molyar tishning jag'da noto'g'ri yo'nalishda joylashishi bilan tavsiflanadi. Bunday holat ko'pincha jag'da yetarli joy bo'lmasligi, tish kurtagining noto'g'ri rivojlanishi yoki anatomik xususiyatlar bilan bog'liq bo'ladi. Distopiyalangan tishlar medial, distal, gorizontal yoki qiyshiq holatda joylashishi mumkin.Klinik jihatdan bemorlarda og'riq, shish, chaynashda noqulaylik, og'iz ochilishining cheklanishi va yallig'lanish belgilari kuzatiladi. Eng ko'p uchraydigan asoratlardan biri perikoronit bo'lib, tish tojini qisman qoplab turgan yumshoq to'qimalarning yallig'lanishi bilan namoyon bo'ladi. Shuningdek, qo'shni ikkinchi molyar tishda kariyes, periodontal cho'ntaklar, ildiz rezorbsiyasi va ayrim hollarda odontogen kistalar rivojlanishi mumkin.

Diagnostikada klinik ko'rik bilan birga rentgenologik usullar katta ahamiyatga ega. Ortopantomografiya tishning umumiy joylashuvini baholash imkonini beradi, konus-nurli kompyuter tomografiyasi esa uchinchi molyar ildizlarining mandibulyar kanal va boshqa anatomik tuzilmalar bilan munosabatini aniqroq ko'rsatadi.

Davolash taktikasi klinik holatga qarab tanlanadi. Belgisiz va xavf tug'dirmaydigan ayrim distopiyalangan tishlar kuzatuv ostida qoldirilishi mumkin. Og'riq, takroriy perikoronit, qo'shni tishlarga zarar yetishi yoki boshqa patologik holatlar mavjud bo'lsa, jarrohlik yo'li bilan olib tashlash ko'rib chiqiladi. Operatsiyadan keyingi davrda og'riqni kamaytirish, shishni nazorat qilish, og'iz gigiyenasiga rioya qilish va infeksiya xavfini kamaytirish muhimdir.Jarrohlik aralashuvlaridan keyin

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

alveolit, qon ketishi, shish, infeksiya yoki pastki alveolyar nerv bilan bog‘liq sezgi buzilishlari kabi asoratlar uchrashi mumkin. Shu sababli operatsiyani oldindan puxta rejalashtirish va tishning anatomik joylashuvini to‘g‘ri baholash katta ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytish lozimki, Pastki aql tishlarining distopiyasi yuz-jag‘ sohasida turli yallig‘lanish va funksional asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin bo‘lgan muhim stomatologik muammodir. Kasallikni erta aniqlash, klinik va rentgenologik tekshiruvlarni to‘g‘ri olib borish hamda bemorga mos davolash usulini tanlash asoratlarni kamaytirishga yordam beradi.Zamonaviy diagnostika usullari va puxta jarrohlik rejalashtirish orqali uchinchi molyar tishlarni davolashning xavfsizligi va samaradorligini oshirish mumkin.

Adabiyotlar ro’yxati:

1. Azimov M.I. Jarrohlik stomatologiya propedevtikasi. - Toshkent: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi”, 2009.
2. Azimov M.I., Sodiqova X.Q. va boshqalar. Oral xirurgiya asoslari. - Toshkent: “Ilm Ziyo”, 2019.
3. Azimov M.I. Yuz-jag‘ kasalliklari va jarohatlari. - Toshkent: “Ilm Ziyo”, 2019.
4. Rahimov Z.K., Pulatova Sh.K. Yuz-jag‘ jarrohligi. Buxoro: Buxoro davlat tibbiyot instituti nashri, 2023.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.